

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НППР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПП проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнев А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 **Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,**
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ, ФАРМАКОТЕРАПІЇ, ФАРМАКОГНОЗІЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ МОЖЛИВОСТЕЙ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Білай І.М., Михайлюк Є.О., Рябокони Ю.Ю.

Ключові слова: дистанційна освіта, післядипломна освіта, викладання.

Вступ. Як відомо, вищі навчальні заклади були вимушені переходити на дистанційну форму навчання контингенту через світову пандемію Covid-19 у 2020 р. При цьому велике значення мало збереження якості освітнього процесу, особливо у медичній та фармацевтичній галузі.

Основна частина. Основними напрямками навчання на кафедрі клінічної фармації, фармакотерапії, фармакогнозії та фармацевтичної хімії, що пов'язані із запровадженням новітніх інформаційно-освітніх технологій у навчальному процесі під час карантину були: використання електронних ресурсів кафедри; он-лайн курсів на платформі edX, яка встановлена на базі хмарних сервісів Azure; додатків MS Teams та Forms програми MS Office 365, технології Skype.

Викладачами був розроблений Алгоритм проведення практичних і семінарських занять з дисциплін до відома провізорів-інтернів через електронні ресурси кафедри. За розкладом заняття проводились з використанням дистанційних форм навчання: ресурсів Офіс 365 MS Teams та Forms.

Розподіл навчальних годин заняття здійснювався відповідно до Технологічної карти (семінарського, практичного заняття з дисципліни із використанням ресурсів Office 365 на 2 навчальні години підключення). Етапи проведення занять здійснювалися з вказаним регламентом відведеного часу в хвиликах з супроводом навчального забезпечення (методичні рекомендації, інформаційний матеріал до теми, тощо). Після Організаційної частини і обговорення навчальних занять провізори-інтерни виконували під контролем викладача завдання наведені в методичних рекомендаціях. Під час виконання викладач включав презентацію з по хвилинним супроводом роботи провізорів - інтернів, яка вказувала на етапи роботи з урахуванням 6 етапів по 13 хвилин. Під час супроводу викладач корегував заняття, відповідав на запитання. Кожне заняття закінчувалося виконанням завдання підсумкового контролю, яке провізор-інтерн викладав у відповідний розділ Teams.

Інструменти сервісу Teams, що входять до пакету програм MS Office 365, дозволяють викладати провізорам-інтернам та слухачам курсів підвищення кваліфікації провізорів завдання з семінарських та практичних занять, що структуровані у відповідному розділі за дисциплінами.

У завданні викладач має можливість прикріпити відповідні файли зі змістом завдань та теоретичним матеріалом, що є необхідним для виконання наведених задач. В свою чергу, викладач може спостерігати за станом виконання завдань, вносити коментарі і спілкуватися з учасниками освітнього процесу.

У розділі «Оцінки» викладачі завжди мають можливість контролювати загальний стан успішності в групах, що дозволяє своєчасно виявити інтернів, що невідповідально ставляться до якісного виконання завдань.

Важливе значення має розділ самостійної роботи при дистанційній формі освітнього процесу та додаток MS Teams, що дозволяє інтегрувати онлайн-курси до відповідних команд з дисциплін для проведення навчання в «Єдиному просторі».

При проведенні передатестаційних циклів підвищення кваліфікації та спеціалізації провізорів важливу роль відіграє можливість оперативного проведення зворотного зв'язку з слухачами курсів, враховуючи обмежені терміни навчального процесу та виробничу зайнятість фахівців практичної фармації.

Окремою ланкою при організації освітнього процесу в умовах пандемії є проведення лекцій в додатку MS Teams, що дозволяє забезпечити проведення їх дистанційно з контролем відвідування.

На каналі у сервісі MS Stream розміщені відеолекції з дисциплін «Клінічна фармація», «Соціально-комунікативні та інформаційні технології фармації», «Фармакогнозія», «Фармацевтичний аналіз», «Спеціальна підготовка» відповідно до Робочих програм (10 лекцій).

Слід відмітити, що результати проведеного інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок 3. Фармація» у 2020 р. підтвердили якість освітньої системи з використанням комп'ютерних технологій. 100% провізорів-інтернів набрали прохідний бал, а середній бал по всім предметам був вищий за національний показник.

Варто відмітити, що краще, забезпечувати проходження заліків і атестацій в очній формі при співбесіді з викладачем навіть за умов дистанційної освіти, проте гнучкий графік, що обумовлений пандемією та нормами, які постійно змінюються ми маємо змогу проводити заліки за допомогою програмного забезпечення MS Office 365 та їх сервісів.

Таким чином, постійне вдосконалення післядипломної освіти має покращувати професійні навички фахівців, звертаючи увагу на те, що провізор проходить навчання під час виконання професійної діяльності.

Висновки. Важливим є свідоме професійне мислення провізорів-інтернів та слухачів курсів підвищення кваліфікації при прийнятті практичних рішень, тому завдання їх при такому підході до навчання полягає в придбанні нових знань і формування практичного досвіду для їх використання. Роль педагога повинна бути спрямована на підбір таких завдань, що зможуть забезпечити професійний зміст і спрямовані на зміцнення самостійності при їх вирішенні.

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ ЗА ЗМІШАНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Турган О.Д.

Ключові слова: змішана форма навчання, інноваційні технології, хмарний сервіс Microsoft Teams, онлайн-технології, педагогічні технології.

Вступ. Інтенсивний розвиток інноваційних технологій, поширення такого засобу масової комунікації, як Інтернет, неочікувані виклики часу, як-то світова пандемія 2020–2021 рр., забезпечили переформатування освітнього простору та зумовили необхідність використання у роботі всіх навчальних закладів нових форм навчання. Так, у Запорізькому державному медичному університеті змішана форма навчання з повною візуалізацією в синхронному онлайн-режимі на основі MS Teams почала використовуватись завдяки існуванню платформи edX, запровадженню онлайн-курсів – як елективних, так і для самостійної роботи студентів, а з початком пандемії логічним продовженням стало використання хмарного сервісу Microsoft Teams, що дало змогу реалізувати концепцію інтерактивної взаємодії здобувачів вищої освіти з представниками професорсько-викладацького складу та моніторингу навчальної активності. Перехід до цієї платформи забезпечив можливість застосування онлайн-технологій із відповідними методичними підходами, дав змогу викладачам ЗВО якісніше та продуктивніше реалізувати індивідуальний підхід до кожного студента, а також розвинути свої фахові педагогічні знання та вміння, здобуті в ході підвищення професійної компетентності (опанування платформи Microsoft Office 365).

Основна частина. Важливо відзначити, що змішана форма навчання розрахована на людей зрілих, мотивованих, свідомих, а також таких, які здатні до самоорганізації та є гнучкими у методах і формах опанування нових знань і вмінь. Відтак, у цьому контексті зростає роль самостійної роботи, виробляються навички самоорганізації та контролю.